

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/131/2019
Identifikačné číslo spisu:	2100899320
Dátum vydania rozhodnutia:	31.07.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petříková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:2100899320.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Y. X., bývajúceho v P., zastúpeného JUDr. Petrom Arendackým, advokátom so sídlom v Bratislave, Železničarska č. 13, proti žalovanej Y. X., bývajúcej v P., zastúpenej JUDr. Tiborom Sanákom, advokátom so sídlom v Trnave, Nám. SNP č. 2, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 17 C 2/2000, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 21. novembra 2018 sp. zn. 10 Co 43/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 5. októbra 2017 č. k. 17 C 2/2000-1200 bezpodielového spoluvlastníctva žalobcu a žalovanej vyporiadal tak, že do výlučného vlastníctva žalobcu prikázal hnutelné veci vymenované pod bodmi 1. až 30. v označenom rozsudku s tamtiež uvedenými zostatkovými hodnotami; do výlučného vlastníctva žalovanej prikázal hnutelné veci vymenované pod bodmi 1. až 64. v označenom rozsudku s tamtiež uvedenými zostatkovými hodnotami; do výlučného vlastníctva žalobcu prikázal spoluvlastnícky podiel 1/2 v súčasnosti patriaci do bezpodielového spoluvlastníctva sporových strán na nehnuteľnosti zapísanej na liste vlastníctva č. XXXX pre kat. úz. P., obec P., okres S. - rodinný dom súp. číslo XXX postavený na parc. č. 217/1 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 454 m² v kat. úz. P., vrátane príslušenstva (bez pozemkov), v zostatkovej hodnote 29.051,73 eur; do výlučného vlastníctva žalobcu prikázal nehnuteľnosť zapísanú na liste vlastníctva č. XXXX, pre kat. úz. P., obec P., okres S., a to garáž súp. číslo XXX, postavenú na parc. č. 217/3 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 35 m² v kat. úz. P., v zostatkovej hodnote 5.098,65 eur; do výlučného vlastníctva žalovanej prikázal nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva č. XXXX, pre kat. úz. P., obec P., okres S., a to budovu súp. číslo XX, vrátane príslušenstva postavenú na parc. č. 21/3, ako aj pozemok parcelu registra „C“ parc. č. 21/3 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 183 m² v kat. úz. P., v zostatkovej hodnote 28.879,42 eur. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej titulom hodnotového vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov sumu 3.170,46 eur, a to do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Výslovil, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov

konania právo a že štát má proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania štátu v rozsahu 39,872 % a vo vzťahu k žalovanej v rozsahu 60,128 %.

Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že predmetom vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“) boli hnutelné veci, nehnuteľnosti, ďalej vyporiadanie spoločných úverov splatených po rozvoze len žalobcom a vyporiadanie investícií vynaložených žalovanou po rozvoze manželstva na nehnuteľnosť patriacu v príslušnom podiele do BSM. Poznamenal, že strany sporu dospeli v priebehu konania k dohode ohľadom rozsahu hnutelných vecí patriacich do BSM, ich opisu, ich aktuálnej zostatkovej hodnoty podľa stavu vecí ku dňu zániku BSM a tiež o tom, komu ich prikázať do vlastníctva. Súd prvej inštancie preto pri rozhodovaní o vyporiadaní hnutelných vecí medzi strany vychádzal zo zhodných skutkových tvrdení strán, keď nemal dôvod pochybovať o ich pravdivosti, zároveň neprihliadal na niektoré neskoršie neodôvodnené zmeny v tvrdeniach o týchto skutočnostiach, na ktorých sa strany dohodli. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že do masy BSM patria nehnuteľnosti: 1. spoluvlastnícky podiel 1/2-ice na nehnuteľnosti rodinný dom s. č. XXX na parc. č. 217/1, zapísaný na LV č. XXXX pre kat. úz. P., obec P., okres S.; 2. stavba - garáž s. č. XXX na parc. č. 217/3 zapísaná na LV č. XXXX pre kat. úz. P., obec P., okres S. a 3. budova s. č. XX postavená na parc. č. 21/3 spolu s pozemkom parc. reg. „C“ č. 21/3 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 183 m², zapísané na LV č. XXXX pre kat. úz. P., obec P., okres S.. Dospel k záveru, že žalovaná neunesla dôkazné bremeno svojich tvrdení, že právny stav ohľadom nehnuteľnosti - rodinný dom s. č. XXX zapísaný na LV č. XXXX pre kat. úz. P. je iný ako skutočný stav. Súd preto pri vyporiadaní BSM vychádzal z aktuálneho listu vlastníctva, podľa ktorého do BSM žalobcu a žalovanej patrí dom s. č. XXX v podiele 1/2 a vo zvyšnom podiele 1/2 je výlučným vlastníkom domu žalobca. Súd prvej inštancie vzhľadom na aktuálne vlastnícke pomery k nehnuteľnostiam patriacim do BSM dospel k záveru, že do BSM patriaci spoluvlastnícky podiel 1/2-ice na nehnuteľnosti rodinný dom s. č. XXX na parc. č. 217/1, zapísanej na LV č. XXXX pre kat. úz. P. spolu s garážou s. č. XXX na parc. č. 217/3 zapísanou na LV č. XXXX pre kat. úz. P. prikázal do výlučného vlastníctva žalobcu a budovu s. č. XX postavenú na parc. č. 21/3 spolu s pozemkom parc. reg. „C“ č. 21/3 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 183 m², zapísané na LV č. XXXX pre kat. úz. P. prikázal do výlučného vlastníctva žalovanej. Vychádzal pritom zo zistení, že tak žalobca ako aj žalovaná sa rovnakým spôsobom pričínili o nadobudnutie predmetných nehnuteľností, obaja sa podieľali na výstavbe rod. domu s. č. XXX s garážou, dom s. č. XX s pozemkom nadobudli zo spoločných prostriedkov za trvania manželstva a keďže ich deti sú už dospelé, nie je potrebné prihliadať na potreby maloletých detí (syn F., na ktorého žalovaná poukazovala je dospelý, na jeho potreby preto súd pri vyporiadaní BSM neprihliadal). Súd prvej inštancie konštatoval, že vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva žalobcu a žalovanej k podielu 1/2-ice na dome s. č. XXX na pozemku parc. č. 217/1 zapísanom na LV č. XXXX pre kat. úz. P., spôsobom, pri ktorom by bolo zachované spoluvlastníctvo oboch k tejto nehnuteľnosti, teda či už prikázaním celého podielu 1/2-ice do výlučného vlastníctva žalovanej, alebo prikázaním podielu 1/2-ice z tohto podielu, teda 1/4-iny do výlučného vlastníctva žalovanej nie je efektívne, nemôže slúžiť účelnému užívaniu tejto nehnuteľnosti do budúcnosti a povedie k vzniku ďalších súdnych sporov. Preto súd nehnuteľnosti patriace do BSM vyporiadal medzi stranami tak, že žalobcovi prikázal do výlučného vlastníctva spoluvlastnícky podiel 1/2 v súčasnosti patriaci do bezpodielového spoluvlastníctva sporových strán na nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXXX pre kat. úz. P. - rodinný dom súp. č. XXX postavený na parc. č. 217/1 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 454 m² v kat. úz. P., vrátane príslušenstva (bez pozemkov), v zostatkovej hodnote 29.051,73 eur; spolu s ním žalobcovi prikázal do výlučného vlastníctva garáž s. č. 364 zapísanú na LV č. 1494, pre kat. úz. Majcichov, postavenú na parc. č. 217/3 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 35 m² v kat. úz. Majcichov, v zostatkovej hodnote 5.098,65 eur, s tým, že garáž je rovnako postavená na pozemku vo výlučnom vlastníctve žalobcu a slúži pre potreby vlastníka domu s. č. XXX, resp. v podstate predstavuje príslušenstvo rodinného domu súp. č. XXX a do výlučného vlastníctva žalovanej prikázal nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva č. XXXX, pre kat. úz. P., obec P., okres S., a to budovu súp. č. XX, vrátane príslušenstva postavenú na parc. č. 21/3, ako aj pozemok parcelu registra „C“ parc. č. 21/3 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 183 m² v kat. úz. P., v zostatkovej hodnote 28.879,42 eur, ktorej rekonštrukciou, prenájmom alebo predajom žalovaná môže vyriešiť svoje bývanie, rešpektujúc zásadu, že spôsob vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva má byť zásadne taký, aby výška vyrovnacieho podielu na hodnotové vyrovnanie BSM bola čo najnižšia. Súd prvej inštancie vzhľadom na výsledky

vykonaného dokazovania a prijaté závery, vypočítal hodnotu podielu, ktorý má titulom vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva za účelom jeho hodnotového vyrovnania vyplatiť žalobca žalovanej. Uzavrel, že na základe vyporiadania hnutelných vecí a nehnuteľností medzi žalobcom a žalovanou, je žalobca titulom vyrovnania podielov, povinný zaplatiť žalovanej sumu 2.607,99 eur (17.105,20 eur - 14.497,21 eur), ku ktorej sume súd prvej inštancie ďalej pripočítal sumu 55 eur, ktorú sa žalobca zaviazal zaplatiť žalovanej titulom vyporiadania náhrady za motorové vozidlo Škoda, ďalej k tejto sume pripočítal sumu 1.817,44 eur, ktorá predstavuje nárok žalovanej voči žalobcovi na náhradu investícií vynaložených na dom s. č. XXX a odpočítal sumu 1.309,97 eur, ktorá predstavuje nárok žalobcu voči žalovanej na náhradu polovice sumy pôžičiek splatených po rozvode. Súd prvej inštancie preto uložil žalobcovi titulom hodnotového vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva povinnosť zaplatiť žalovanej sumu 3.170,46 eur (t. j. 2.607,99 eur + 55 eur + 1.817,44 eur - 1.309,97 eur), a to do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, pretože žalobca v konaní preukázal, že disponuje dostatočnými finančnými prostriedkami na vyplatenie žalovanej. O trovách konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a v časti o náhrade trov štátu, ktoré vznikli v tomto spore rozhodol s poukazom na čl. 4 ods. 1 a 2, § 255 ods. 2, § 262 ods. 1 a 2 CSP.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 21. novembra 2018 sp. zn. 10 Co 43/2018 odvolaním žalovanej napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a vyslovil, že žalobca má proti žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Odvolací súd po preskúmaní obsahu spisu a odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie uviedol, že zistenia súdu prvej inštancie majú vecné i logické zakotvenie vo vykonaných dôkazoch a prijaté skutkové a právne závery sú odôvodnené zrozumiteľne a v súlade s ustálenou súdnou praxou, pri súčasnom zohľadnení ochrany subjektívneho práva oboch sporových strán, ich rovnosti v uplatnení práv, ochrany ich oprávnenej dôvery v právo, ako i predvídateľnosti súdneho rozhodnutia. Odvolací súd poukázal na to, že už súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia v podstate vysporiadal aj s odvolacími námietkami žalovanej, keďže podstatné tvrdenia z odvolania žalovaná uvádzala už v konaní pred súdom prvej inštancie. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia uviedol, že právna úprava výslovne neustanovuje presné kritériá pre rozhodnutie o tom, ktoré časti majetku majú v rámci vyporiadania pripadnúť tomu-ktorému manželovi. Ak v konaní o vyporiadanie BSM vyjdú najavo rôzne skutočnosti odôvodňujúce prikázanie vecí každému z manželov, je vecou úvahy súdu, aké riešenie zvolí a ktorému z manželov vec z bezpodielového spoluvlastníctva prikáže. Poznamenal, že v predmetnej veci boli úvahy súdu v tomto smere riadne odôvodnené, vychádzali z právne významných skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo a neboli zjavne neprimerané. K nesúhlasu žalovanej s prikázaním spoluvlastníckeho podielu 1/2 z BSM strán sporu na rodinnom dome s. č. XXX do výlučného vlastníctva žalobcu odvolací súd uviedol, že jej námietky, že súd nedostatočne skúmal iné možnosti, a to rozdelenie domu (ktorá má podľa žalovanej vyplývať zo stanoviska obce P. z roku 2005), prípadne aj tak, že by žalovanej pripadla zadná časť domu, sú nedôvodné, keďže touto otázkou sa súd prvej inštancie podrobne zaoberal v bode 66. na str. 70 odôvodnenia napadnutého rozsudku, kde správne k možnosti vyporiadať bezpodielové spoluvlastníctvo strán k podielu 1/2-ice na dome s. č. XXX reálnym rozdelením tejto nehnuteľnosti konštatoval, že v konaní o vyporiadanie BSM spôsob vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti jej reálnym rozdelením v zmysle § 150 Občianskeho zákonníka nie je možný a neprichádza do úvahy ani použitie analógie s ustanovením § 142 ods. 1 vety tretej Občianskeho zákonníka. Odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie možnosť reálneho rozdelenia nehnuteľností v tomto konaní zvažoval len ako ďalší možný postup v prípade, že by svojím rozhodnutím založil podielové spoluvlastníctvo strán k domu s. č. 364, teda skúmal, či by následne v konaní o vyporiadanie tohto podielového spoluvlastníctva bolo možné situáciu strán riešiť reálnym rozdelením domu s. č. 364. Odvolací súd sa s jeho závermi plne stotožnil a v podrobnostiach odkázal na plne vyčerpávajúce odôvodnenie napadnutého rozsudku. K námietke žalovanej, že vzhľadom na stav rodinného domu s. č. 15 (neobývateľného, vyžadujúceho náklady na rekonštrukciu) je suma zodpovedajúca vyrovnaciemu podielu zjavne nedostačujúca, iné prostriedky žalovaná nemá, s čím žalobca podľa žalovanej počíta, odvolací súd uviedol, že vyrovnací podiel je suma, ktorú je jedna strana sporu o vyporiadanie BSM povinná zaplatiť druhej strane tak, aby každá z nich (pri rovnakej veľkosti ich podielov) dostala súhrnne rovnakú hodnotu. Nejedná sa teda o sumu, ktorá má pokryť prípadnú rekonštrukciu nehnuteľnosti (či už za účelom bývania v nej alebo jej prenájmania) prikázanej jednej zo strán sporu, i keď samozrejme túto sumu na uvedený účel môže žalovaná, avšak na základe jej vlastného rozhodnutia, použiť na riešenie

svojej bytovej otázky. Odvolací súd uzavrel, že skutočnosti uvedené v odvolaní žalovanej neboli spôsobilé spochybniť správnosť skutkových a právnych záverov, ku ktorým dospel súd prvej inštancie a vecnú správnosť napadnutého rozsudku, preto odvolanie žalovanej z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov nepovažoval za opodstatnené. Žalovaná v odvolaní neprodukovala žiadne relevantné nové tvrdenia, s ktorými by sa nevysporiadal už súd prvej inštancie. Odvolací súd riadiaci sa týmito úvahami a osvojujúci si aj dôvody súdu prvej inštancie preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil, vrátane vecne správneho (odvolaním nespochybňovaného) rozhodnutia o trovách konania (strán) pred súdom prvej inštancie a tiež rozhodnutia o náhrade trov konania štátu. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“), prípustnosť a dôvodnosť ktorého odôvodnila s poukazom na § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP. Namietala, že právne závery oboch súdov vychádzajú zo znaleckých posudkov, ktoré boli v konaní vykonané, avšak tieto znalecké posudky boli podľa jej názoru hodnotené zo strany súdov svojvoľne. Mala za to, že rovnako svojvoľne hodnotili súdy osobnostné a majetkové pomery oboch účastníkov konania, ktoré síce formálne hodnotili jednotlivo a prípadne aj vo vzájomných súvislostiach, ale nie však do tej miery, aby tým zároveň neporušili právo žalovanej na spravodlivý súdny proces. Uviedla, že súdy svojím svojvoľným postupom nesprávne vyhodnotili skutkové okolnosti ako aj dôkazy vykonané v predmetnom konaní, v dôsledku čoho dospeli k nesprávnym právnym záverom a teda aj nesprávnemu rozhodnutiu. Konštatovala, že nesprávny postup súdov v tejto veci spočíva v tom, že súd prvej inštancie ako aj odvolací súd vec tiež nesprávne právne posúdili nakoľko vo veci postupovali prísne formalisticky, vykonané dôkazy vyhodnotili svojvoľne, pričom celkové majetkové pomery vrátane osobných a citových väzieb jednotlivých účastníkov konania zostali pri rozhodovacej činnosti súdov nepovšimnuté a z tohto dôvodu podľa jej názoru predmetné rozhodnutia súdov spočívajú aj v nesprávnom právnom posúdení veci. Uviedla, že súdy nezohľadnili skutočnosť, že žalovaná sa podieľala na výstavbe rodinného domu, a to približne v trvaní 5 rokov, pričom na výstavbu rodinného domu si zobrali pôžičky, ktoré splácala žalovaná aj z jej peňazí. Zo strany súdov taktiež ostala nepovšimnutá tá skutočnosť, že žalobca je/bol vlastníkom a/alebo má priamy alebo nepriamy dosah na ďalšie nehnuteľnosti, z ktorých prinajmenšom dlhodobo obýva nehnuteľnosti v obci Polomka, pričom v spornom rodinnom dome, v ktorom býva žalovaná, sa prakticky nezdržiava. Poznamenala, že hoci sú napadnuté rozhodnutia súdov po formálnej stránke bez viditeľnej vady a ich odôvodnenie je nadštandardne dôsledné, po obsahovej a morálnej stránke je vytvorený právny stav neudržateľný a podľa jej názoru je tak potrebné vykonať nápravu. Žiadala, aby dovolací súd v zmysle § 444 ods. 1 CSP odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu. Navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu a rovnako tak súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalobca sa k dovolaniu žalovanej písomne nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie dovolaním napadnúť (úspešne). Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

6.1. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

6.2. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

7. Dovolateľka vyvodzuje prípustnosť ňou podaného dovolania z § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto procesnú vadu, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu.

7.1. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto skúmal, či došlo k procesnej vade, ktorú namietala dovolateľka. Mal pri tom na zreteli, že podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami [viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03].

7.2. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci znemožňujúca strane sporu (účastníkovi konania) realizáciu jej procesných oprávnení a măriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Pritom nie každá nesprávnosť, ku ktorej dôjde v procesnom postupe súdu, zakladá bez ďalšieho prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP. Z tohto ustanovenia zreteľne vyplýva, že zákon priznáva relevanciu iba tým procesným pochybeniam súdu, intenzita ktorých opodstatňuje záver, že v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu bolo účastníkovi konania znemožnené uskutočňovanie jemu patriacich procesných práv „v takej miere“, že došlo (až) k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7.3. Pojem „procesný postup“ nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou (návrhom) uplatneného nároku (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 8 Cdo 56/2017). Dovolací súd pripomína, že aj podľa aktuálnej judikatúry najvyššieho súdu (R 24/2017) nesprávne právne posúdenie, na ktorom spočíva dovolaním napadnutý rozsudok, nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom konaní, „postupom súdu“ nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (porovnaj sp. zn. 3 Cdo 173/2017, 7 Cdo 150/2017, 8 Cdo 49/2017). Otázku ústavnej súladnosti právneho záveru odvolacieho súdu založeného na takomto chápaní pojmu „procesný postup súdu“ posudzoval ústavný súd napríklad v konaniach sp. zn. I. ÚS 21/2018, III. ÚS 614/2017, IV. ÚS 88/2018, v ktorých podané sťažnosti odmietol s odôvodnením, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní nemajúci oporu v zákone.

8. K námietke dovolateľky, ktorá súdom vytýkala nesprávne hodnotenie súdom vykonaného dokazovania a nesprávnosti skutkových zistení, dovolací súd pripomína, že už podľa predchádzajúcej právnej úpravy nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a zakladajúcim prípustnosť dovolania) nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností,

nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého z dôkazov (porovnaj R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Nová právna úprava na samej podstate uvedeného nič nezmenila (v súvislosti s tým pozri 2 Cdo 159/2017, 3 Cdo 59/2017, 5 Cdo 47/2017 a 7 Cdo 42/2017).

9. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalovanej nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné.

10. Žalovaná prípustnosť dovolania vyvodzuje aj z § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP.

10.1. Aby na základe dovolania podaného v zmysle § 421 ods. 1 CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP.

10.2. Ak nemá dovolanie, prípustnosť ktorého strana sporu vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP vykazovať nedostatky, ktoré by v konečnom dôsledku viedli k znemožneniu meritórneho dovolacieho prieskumu a odmietnutiu dovolania podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa v dovolaní vysvetliť, o ktorú z možností uvedených v ustanoveniach v § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 206/2017, 1 Cdo 203/2016, 3 Cdo 235/2016, 4 Cdo 89/2017, 7 Cdo 20/2017, 8 Cdo 186/2016).

10.3. Pre všetky procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku v dovolaní zadefinuje a špecifikuje. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť pritom len otázka právna (teda v žiadnom prípade nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

10.4. Právnu úpravou dovolania v Civilnom sporovom poriadku sa sleduje náprava nesprávností v individuálnom spore dovolateľa, a le tiež dosiahnutie cieľov významných z hľadiska celkového rozhodovania všeobecných súdov Slovenskej republiky. Ustanovením § 421 ods. 1 písm. a/ CSP sa takto sleduje zámer minimalizovať nežiaduce odklony rozhodnutí odvolacích súdov od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, a tým prispieť k ich jednotnému rozhodovaniu. Účelom ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je dosiahnuť vyriešenie dosiaľ ešte nevyriešenej právnej otázky a prispieť k vytvoreniu ustálenej rozhodovacej praxe. Ustanovenie § 421 ods. 1 písm. c/ CSP má za cieľ dosiahnutie jednoty v rozhodovaní dovolacích senátov.

10.5. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP má tiež osobitný význam korelačný vzťah medzi „právnou otázkou“ a „rozhodovacou praxou dovolacieho súdu“. V zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ (§ 421 ods. 1 CSP) predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletine Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

10.6. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej dovolací súd už určitú právnu otázku vyriešil, rozhodovanie jeho senátov sa

ustálilo na zvolenom riešení tejto otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. Najvyšší súd k tomu v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 6/2017 (podobne tiež napríklad v rozhodnutiach sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 235/2016, 4 Cdo 95/2017 a 7 Cdo 140/2017) uviedol, že „v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená“.

10.7. Otázkou relevantnou v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je právna otázka, ktorá ešte nebola riešená dovolacími senátmi najvyššieho súdu, takže vo vzťahu k nej sa ani nemohla vytvoriť a ustáliť rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Ak procesná strana vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, musí: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ podať svoje vysvetlenie, ako mala byť táto otázka správne riešená.

10.8. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ CSP je relevantná právna otázka, pri riešení ktorej sa v rozhodovacej praxi vyskytla nejednotnosť navonok prejavená v prijatí odlišných právnych názorov; ide o otázku, ktorú už odvolací súd riešil, v jej riešení dovolacími senátmi sa ale prezentuje nejednotnosť brániaca vytvoreniu ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, je jeho (procesnou) povinnosťou: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ označením konkrétnych (odlišných, napríklad aj navzájom si protirečiacich) rozhodnutí dovolacieho súdu doložiť, že predmetná právna otázka je dovolacím súdom skutočne rozhodovaná rozdielne. V rozhodnutí sp. zn. 8 Cdo 78/2017 najvyšší súd doslovne uviedol, že v takom prípade je dovolateľ „povinný dovolací dôvod vymedziť označením rozhodnutí dovolacieho súdu, v ktorých odvolací súd o danej právnej otázke rozhodoval rozdielne (zaujal iné právne závery)“.

11. V danom prípade dovolateľka (zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP advokátom) vymedzila prípustnosť dovolania len všeobecným poukazom na ustanovenie § 421 CSP, bez toho, aby konkrétne špecifikovala o ktorú z možností uvedených v § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania. Pokiaľ dovolateľka v o svojom dovolaní namietala nesprávne právne posúdenie veci odôvodnené tým, že skutkové zistenia a z nich vyplývajúci skutkový záver sú chybné, teda že skutkový stav, z ktorého vychádzal odvolací súd, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, odvolací súd opakuje, že nesprávne či nedostatočné zistenie skutkového stavu ako dovolací dôvod Civilný sporový poriadok nepozná. Dovolací súd ani nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, pretože je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Táto viazanosť zisteným skutkovým stavom je nevyhnutným predpokladom pre skúmanie správnosti právneho posúdenia veci, pretože podstatou právneho posúdenia veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Uplatnenie dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, predpokladá spochybnenie správnosti riešenia právnych otázok odvolacím súdom (nie otázok skutkových), preto nemožno dovolanie podané pre nesprávne právne posúdenie veci odôvodniť spochybnením skutkových záverov odvolacieho súdu.

12. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalovanej nevyplyva z § 420 písm. f/ CSP, preto dovolanie v tejto časti ako neprípustné v zmysle § 447 písm. c/ CSP odmietol; vo zvyšnej časti, vzhľadom k tomu, že žalovaná nevymedzila dovolanie z dôvodu podľa § 421 ods. 1 CSP spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP, dovolanie odmietnuť podľa § 447 písm. f/ CSP.

13. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.